

Col·lecció paleontològica procedent de Sant Llorenç d'Hortons del Museu del seminari Conciliar

Sant Llorenç d'Hortons

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Sant Llorenç d'Hortons
Alçada: 197

Coordenades:

Latitud: 41.46777
Longitud: 1.8245
UTM Est (X): 401840
UTM Nord (Y): 4591353

Classificació

Número de fitxa 08222 - 185
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Observacions protecció: Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Barcelona,(C. Diputació, 231 - 08007 Barcelona)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 14/03/2013 - 01:00

Descripció

El fons paleontològic de l'actual museu està format per diverses col·leccions de minerals, roques i fòssils faunístics i vegetals (uns 70.000) que van des de l'era primària fins al quaternari. El museu destaca per la col·lecció paleontològica especialitzada en fauna invertebrada. També té una biblioteca especialitzada amb 13.000 obres, un laboratori i un arxiu històric obert als investigadors d'arreu del món on s'hi pot consultar el fons Almera, el fons Vidal, Font i Faura, Bataller, Candel Solé Sabarís, Lluís Via. Pel que fa referència al municipi de Sant Llorenç d'Hortons s'hi guarden fòssils del Miocè procedent de diversos jaciments paleontològics. Cal destacar els fòssils localitzats al jaciment de la Ctra. Sant Sadurní. Km 5,4: *Ostrea* (cota 6205, *Lamelibranchis* (c. 1082), *Mytilus* (c. 1086), *Erassostrea gryphoides* (c. 6226). Del jaciment de la Beguda Alta : *Glycimeris* sp. (c.6201), *Rhinoceros* (c. 1803). Del jaciment de Can Font (Riera): *Pinnixa* (*Palaeopinnixa*) *mytilicola* (c. 3043). De varis jaciments indeterminats localitzats entre Sant Joan Samora, La Pedrera i Can Bach: *Angulus* sp. (c. 1049), *Mytilus* sp. (c. 1086), *Venus* sp. (c. 1111, *Panope* sp. (c. 1093), *Tellina* sp (c. 1104), *Anomia ephippium* (c. 6194), *Cardium* sp (c. 1056), *Cardium hyans* (c. 1057), *Conos* (*Lithoconus*) *bergandi* (c. 972). Del jaciment de La Pedrera: plantes (fanerògames) (c. 4053), terres amb microfòssils (micromoluscs, foraminífers) (c. 3080 i 3079), Lumaquela miocènica (c. 3129), vertebra de peix (c. 3202), *Ditropa cornea* (c. 965), *Lamelibranchis* (c.1082), *Barbatia lactea* (c.1054), *Tellina* sp. (c. 1102), *Neopiemondonte squarrosa* (c. 6215), *Trigonostoma scrobiculatum*, *Melogenia cornuta*, *Tibia dentata Lordariensis* i *Pirenella picta mitralis*, *Pirenella gambitzensis*, *Turris rotata* (c.1036), *Natica millepunctata* (c.1013), *Phos polygonus* (c.1025),etc. Del jaciment del Torrentfondo i La Riererusa : *Tellina* sp. (c. 1102), *Lutraria* sp (c.1078), *Venus* sp. (c.1111), *Mactra* (c. 1083), *Tellina* sp. (c.1104), *Helix* (c.1009). També consta una fitxa amb varis indrets indeterminats del municipi on s'ha localitzat *Parascutella*, *Litodomus*, *Ostrea* (c. 6217), *Lamelibranchis* (c.6082) i *Lembulus pella*(c.6117). Finalment, del jaciment de La Pedrera destaquen el *Striarca lactea* (c.1108), diversos bivalbs (c.1055), *Lepton squamosum* (c. 6117), *Anadara buronica*, *Caricorbula revoluta* c. 1054), etc.

Observacions:

El Museu compta amb la Sala Cardenal Carles, on s'exposen peces en permanència dedicada a les escoles. Aquesta sala va ser inaugurada l'any 1999 amb motiu dels 125 anys de la fundació del Museu Geològic del Seminari de Barcelona. El Museu compta amb una publicació anual, la revista Batalleria, en honor al Dr. Bataller, d'investigació i difusió científica, a més dels Sumaris de Batalleria. També tenen la Revista d'investigació paleontològica monogràfica, *Scripta Musei Geologici Seminari Barcinonensis*, i els sumaris; *Pagurus*, una revista de divulgació científica per a escolars i estudiants amb consulta en paper i per Internet en edició digital i finalment el Butlletí de l'Associació d'Amics de l'MGSB, trimestral on s'hi publiquen articles de divulgació i on es recullen les activitats de l'Associació

Història

El Museu Geològic del Seminari de Barcelona es funda l'any 1874 sota la direcció del Dr. Jaume Almera i Comas (1845-1919), amb el nom de Museu d'Història Natural i de Geologia, degut a la gran aportació que rebia de fòssils. Estava ubicat a l'antic edifici del Seminari Conciliar, a la Rambla dels Estudis. No és fins l'any 1882 que la col·lecció es traslladarà a l'actual Museu. Els seus precedents però s'han de buscar en el Gabinet d'Història Natural que existia des de 1817 i que el Dr. Almera va transformar en laboratori i museu per als alumnes que cursaven la càtedra de Ciències Naturals. Mn. Almera contacta amb els estudiosos de l'època com Joaquim Landerer i Climent i Joan Vilanova i Piera i entra de ple en el món de la paleontologia. Col·labora estretament amb el malacòleg Artur Bofill i Poch, director del Museu Martorell i

publiquen varies monografies de mol·lusc fòssils, fins que l'any 1885 la Diputació Provincial de Barcelona els encarrega la confecció del mapa geològic de la província. Després de la mort del Dr. Almera, la plaça de director queda vacant fins que l'any 1926 Josep Ramon Bataller (1890-1962) entra a ocupar la plaça. A més a més de convertir-se en el primer catedràtic de Paleontologia de la Universitat de Barcelona, farà grans transformacions, resultat de les quals més de deu anys el museu viurà una època d'esplendor, amb nombroses publicacions científiques i transformant el museu en un lloc centre de referència per a investigadors de tot el món, malgrat la interrupció de la Guerra Civil, on el juliol de 1936 el Museu va ser devastat totalment a excepció de la Biblioteca del Dr. Almera. Les activitats reprenen l'any 1939 i es refà la col·lecció després de retrobar una minsa part de les peces desaparegudes. L'any 1962 després de la mort del Dr. Bataller, entra a ocupar la plaça de director, el Dr. Lluís Via i Boada (1910-1991), deixeble del Dr. Almera, continuant amb la tasca iniciada pels seus antecessors. Dedica anys de la seva vida a l'exploració de jaciments fossilífers, i concretament del Penedès, resseguint les formacions marines del cretaci i el miocè, fet que va originar el naixement del Museu Geològic Comarcal de Vilafranca del Penedès, com a secció del Museu de Vilafranca. Cal destacar el discurs de vuitanta quatre pàgines, publicat, juntament amb vuitanta pàgines més annexes de documentació varia sobre les activitats realitzades al museu, que el Dr. Via va escriure amb motiu de la celebració dels cent anys del Seminari, cien años de investigación científica, llegit en persona a la Sala d'Actes de la Delegació de Barcelona del CSIC, el 29 d'abril de 1975. L'any 1980 entra com a subdirector el pare escolapi Sebastià Calzada que serà nomenat director del museu el 1992, després de la mort del Dr. Via. La seva tasca es veurà recolzada pel nomenament d'un sots director, Mn. Francesc Nicolau. L'any 2009 El Seminari va rebre la Creu de Sant Jordi per la seva gran tasca científica i de divulgació

Bibliografia

ABAT, ANTONI (2000). Museu Geològic del Seminari de Barcelona. Sala Cardenal Carles. Curs 2000-2001, dins Butlletí Informatiu, núm.1. CALZADA RADIA, Mn. S.; CASANOVAS CLADELLAS, M^a.L.; SANTAFÉ LLOPIS, J.V. (1972). Contribución al estudio del Mioceno del Penedès (sector Gelida). Publicat dins Acta Geológica Hispànica. Institut Nacional de Geologia, C.S.I.C. Año VII, núm.5. pàgs. 143 a 148. Septiembre - Octubre. NICOLAU, Mn. Francesc (2000). 125 anys d'activitats al Museu Geològic del Seminari de Barcelona, dins la revista. Batalleria núm. 9, pàgs. 43 a 47.

